

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz kerülve:
Félévre 3 kor. 50 fill. | Egy hónap 80 fill.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 62.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Félévre 7 " | Negyed évre 3 kor. 50 fill. | Egy hónap 1 " 2

A terjedő tűzparázs.

Még jobban bonyolódik az Európai helyzet.

Sabáci hadifogjok--Makón.

Makó, aug. 17.

A forrongó Balkánon új háborúk fenyegetés. A görög-török és a görög-bolgár háborút elkerülhetetlennek tartják. Viszont közel van az is, hogy Törökország, Románia és Bulgária együttesen lépnek fel Oroszország ellen.

Románia már is elrendelte az általános mozgósítást és ennek élén Oroszország ellen irányul.

A szerbekben csapataink egymásután aratják döntő győzelmeiket, úgy, hogy Ó-Szerbia teljes meghódítása nagyon rövid idő kérdése.

Az északi harctéren folyton tart az előnyomulás. Fegyvereink nagy segítséget nyertek. Finnország Lengyelországra példájára fellázadt a cár uralma ellen és az orosz csapatok már is menekülnek Finnországból.

A francia-belga harctéren, hogy Vilmos császár a hadba ment, most kezdődnek a komoly akciók. A német seregek néhány rövid nap alatt talán már francia földre érnek, ahol ismét bontakozóban van a forradalom véres lóbogója.

Megütköztetett két egy homályos szövegű berlini távirat, amely azt jelenti, hogy a japánok és a japán nagyhatalom szövetsége egy követségi tanácsoson kívül haszándulnak Berlinből, Sokféleképpen lehet magyarázni ezt a táviratot. Ma még biztosan azonban nem lehet tudni, hogy Japán készülődik és hogy ez az omnibusz berlini távirat vajjon azt jelenti-e, hogy Japán és Németország között szakadás következik?

A mai eseményekről a következő távirataink szólnak:

Ó-Szerbia behódol.

Budapesti tudósítónk táviratorza: Hadseregünk szerbiai akcióit mindenfelől fényes sikerek kísérik. A szerbek nem tudnak ellentámasztani a győzelmesen előnyomuló hadseregünknek, amely nem ismer semmi akadályt. Biztos értesülés szerint Ó-Szerbia gyors meghódítása a legközelebbi időben várható.

Az orosz csapatok elhagyták Finnországot.

Budapest, aug. 18.

A stockholmi „Dagen” című lap értesítése szerint az orosz csapatok, épp úgy mint Orosz-Lengyelországban történt, Finnországot is elhagyták, tartva az élnyomult lakosság bosszújától. A finn tartalékosok nem akarták bevonulni. A finn-svéd határon a finnek lerombolták az erődítéseket, jelölésnek a szándékukat, hogy Svédországgal egyesülni akarnak.

Az oroszok hadi taktikája.

Budapest, aug. 18.

A londoni Daily Express nek egyik Budapestre érkezett számában, Rustem Bek, aki Port-Artúr ostroma alatt Siószel tábornok vezérkarához tartozott a

következőket írja az orosz hadsereg valószínű hadtervéről:

„Oroszországnak, Németországnak, Auszriának és Magyarországnak ellen irányuló támadó hadjáratairól az a véleménye Rustem Beknek, hogy az nem valószínű, mert Oroszországnak nemcsak a vasúti alkalmatlanok ennek az előmozdítására, hanem az országuk is rosszak és a hadsereg ezeken sem nyomulhat előre. Oroszország jól tudja, hogy a német hadsereg minden tekintetben jobban van felszerelve és hogy a porosz területre való előnyomulás leghaladhatatlan akadályokba ütközik. Nem valószínű tehát az orosz offenzíva, hanem valószínűleg az következik be, hogy az oroszok kiürülnek a Vistulán innen fekvő területeket és a folyó mögött védelmi vonalba rendezkednek. Itt a bevonuló ellenségnek sok akadályt kell megküzdnie és ezért az oroszok nyugodtan készülődhetnek, nyugodtan bevárhatják a csapatok fölvonulását és csak ezután gondolkodhatnak támadó hadjárataira.”

Balkán háboruja Oroszországgal.

Románia elrendelte az általános mozgósítást.

Budapest, aug. 18.

Budapesti tudósítónk táviratorza: Egy bukeresti távirat szerint Románia elrendelte hadseregének általános mozgósítását. Holnap már bezzárták az egész országban a rendezés vasúti forgalmát. A vonatok csak katonákkal fognak szállítani. A román hadsereg általános mozgósítása már nyílt jele annak, hogy Románia a monarchia mellől állott. Tattat bey török belügyminiszter romániai tárgyalásai valószínűleg meggyerőssel végződtek arra vonatkozóan, hogy Románia és Törökország együttesen fogják a közléseket lépni Oroszország ellen. A román mozgósítás előadásban felelet akar lenni arra, hogy Oroszország Besszarabiá határaitól nagy csapatcsökkentést koncentrál. Rövid órák kérdése és ki fog derülni, hogy Románia harcra kész serege alyova veszedelmet jelent a cárizmusa, amelyet Törökország felől is támadás fenyeget.

Törökország, Románia és Bulgária Oroszországra támad.

Bécs, aug. 18.

Bécsből táviratozzák: A Reichpost szerint befejezett dolog, hogy Törökország, Bulgária és Románia Oroszországra támad, hogy távol tartsa az oroszokat az Aranyszaru öböl-től.

Törökország és Bulgária háboruja Görögországgal elkerülhetetlen.

Budapest, aug. 18.

Görögország bukeresti követe szerint a háború Görögország és Törökország között elkerülhetetlen a török mozgósítás miatt. Ugyanígy Bulgária és Görögország között is ki fog történni a háború. Görögország elrendelte az általános mozgósítást.

A német flotta újabb győzelme.

Róma, aug. 18.

A „Secolo” jelentése szerint az Alland szigetekenél nagy tengeri ütközet folyt le a német és az orosz hajóraj között. A német flotta napok óta üldözi az orosz

hajókat. Néhány nap alatt a két hajóraj háromszor ütközött össze. A tengeri ütközetek mindannyiszor a német hajóhad győzelmével végződtek. A német flotta az orosz flottát bekergette a finn öbölbe. A németek megszállították Alland szigetét. Az ütközetben az orosz flotta három hajója elcsúszott.

Németország tiltakozása az orosz gyujtogatás és rablás ellen.

Budapesti tudósítónk jelenti: Németország kérdést intézett Oroszországhoz egy semleges hatalom közvetítésével és a következő tiltakozást juttatta a cárhoz:

— Keleti határterületünkön orosz csapatok felgyujtják a falvakat és a lakosságot kifosztják. Németország óvat emel a hadviselésnek ezen nemreható jogba ütköző módja ellen. Ha a harc eljut, Oroszország a felelős.

A német csapatok fölvonulása.

Bécs, aug. 18.

A német csapatoknak nyugati felvonulása rendben és gyorsan történik és vége felé közeledik. A francia mozgósítás is végső stádiumába került. A német földért szolgáló fontos csapatok állapított meg a franciák csapategységéről. Franciáknak és az angoloknak amaz állítása, hogy osztrák magyar csapatok Délnémetországban, a német hadsereg belsármányában felvonultak, nem felel meg a valóságnak.

A belgák engesztelhetetlenek.

Berlin, aug. 18.

LATHICH bevétele után a német kormány közhírré tette Brüsszelben, hogy miután a belga hadsereg fényesen megővta fegyvereik becsületét, Németország kész Belgiummal minden olyan megállapodást kötni, amely bármiképpen összeegyeztethető a Franciaország elleni harccal. Belgiumot Németország kiüríti, mielőtt ezt a hadihelyzet megengedi. Belgium válasza, amely aug. hó 13 án érkezett, megismétli a belga kormány visszautasító válaszát.

Spanyolország semlegessége.

Berlin, aug. 18.

A Wolfügynökség jelenti: A spanyol kormány Polodi Bernadi ifeni nagykövete újján közölte a német kormánnyal, hogy Spanyolország a jelenlegi háború folyamán szigorúan semleges.

Japán megkezdi katonai akcióját Oroszországban.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Kérülő uton szenzációs jelentés érkezett Pétervárról. Eszerint a pétervári diplomáciai körök valószínűnek tartják, hogy Japán megkezdi katonai akcióját Oroszország ellen. Erre vall az, hogy Japánban folyik a hadserég mozgósítása és hogy két hajóhad, amelyet négy hétre elrendeltek, municióval már utra kell.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus 19. Szombat. Róm. kath. Tulósi Lajos Protestáns Tulósi Lajos. Görög Orosz aug. 6. Ursz. v. Nap kel 5 óra 0 percek, nyugszik 7 óra 5 percek.
Iőjcsal s. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sörgőnyprogram az Meleg, száraz. Hőmérőskálát 24.8. C.

A király születésnapja. Mint minden esztendőben, úgy most is megszokott kegyelettel ünnepeleik ma meg városunkban a király születésnapját. Hivatalos isteni szertései délelőtt a római katólikus templomban volt, hol az ünnepi misét Kayser Lajos szolgáltatta teljes segédlettel. Az isteni szertései a vármegyey, a város, járásbíró, államépitészeti hivatal tisztárai, valamint a főgimnázium tanárai részvételleg vettek részt.

Nem kell bélyeg a levélre. A posta és távirásigazgatóság ma a következő kommunikatit tette közzé: A hadrakelt sereghez tartozó katonai és polgári egyének részére feladott levelek a rendes forgalomban használt bármely levélborítékban is portómentesen továbbíthatóak, a borítékba bármilyen portómentességi záradék alkalmazása teljesen felesleges és szükségtelen.

Katonáinkhoz írott levélre tehát nem kell bélyeget ragasztani. Főlőseges a borítékot is hivatkozni erre, a címből és a rendeltetési helyből egy is tudja a posta, hogy katonának szól a levél.

Európa fegyverben. Az angol és a francia hadüzenet következtében most már tizenegy hadüzenet van és majdnem egész Európa népei háborus állapotban állanak egymással szemközt. Ez annyit jelent, hogy a háboruba keveredett államok 760 milliónyi népei vetekeznek a háborus készülődésekben: Ausztria-Magyarország, amelynek lakossága 51.4 millió, a német birodalom 66.8 millió lélekszámmal, Oroszország 167 millió, Nagy-Britannia (a gyarmatokkal együtt) 423 millió, Franciaország 39.6 millió, Belgium 7.4, Szerbia 4.5 millió emberrel, Montenegró 300.000 önyi lakosságával.

A sabáci hadifoglyok Makón. Ma délután 1600 sabáci foglyot szállító vonatot ment keresztül az Arad-csanádi vasutak makói állomásán. A foglyok közt volt a sabáci polgármester is. A vonatot kísérő magyar bakák beszéltek, hogy a várnak hadseregünk által történt bevétel után ezek a civil foglyok házak ablakából, fatörzsek szögétől és más rejtett helyekből jövődöztek csapatainkra. Szinte gyenként kellett őket összetel-

dosni s megkötözni. Most az aradi várba szállítják őket.

A behívott családtagjainak segítségével. A behívott katonák inségbe jutott családtagjai segítségével a „Makói Független Ujság” utján újabb adakoztak: Joo Pal 2 kor., Nagy Sándor (Háderváry-utca) 10 kor., Ligeti Armin 2 kor., Ligeti Arminé 1 kor. 10 fill., Ligeti Irén 1 kor. 10 fill. és Ligeti Aladár 1 koronát.

A Szent István napi bucsu. Szent István napján minden évben bucsút szoktak Makón tartani. Magának a bucsunak tartása valószínűleg nem lehet egy szava sem. Közélelő dolog azonban más évekből, hogy Szent István napján a bucsutérre ismét a laickonyhák és boros sátrakal a nagy ivások szoktak ott lenni. Erre nézve most Kayser Lajos piébános állt a rendőrséghez, melyben rámutat arra, hogy ezeknek a laickonyhákaknak és a boros sátraknak a templom mellett való felállítás nem annyira a vallásosságot segíti elő, mint éppen ellenkezőleg az erkölcsötlenkedésnek az előmozdítója. Ezerit kéri, hogy egyezményesen korra tagadja meg a rendőrség ezeknek a felállítását. — Helyes beszéd, ezt hisszük ilyen lesz a rendőrség intézkedése.

Holnap kifizetik a katonai lovakat. A katonai nyil antató hivatal figyelemelti mindazokat, kikről a katonai kincstár a lovatáskor lovakat vett hogy kék színű utalványokat adjm. kir adóhivatalnál mutassák be, mert ezeknek beszoigaltatása ellenében átviteli elismervényt kapnak, melyet a posta lakarak már a holnapi (szombat) napon ki is fizet.

Vasuti értesítés. A rendőrség értesíti a lakosságot, hogy a hmvásárhely-nagyezen-miklósi vonalon, a rendes postavonatokon kívül érkezik Nagyszentmiklósi felől délelőtt 10.05 perckor és indul Vászárhelyre délelőtt 10 óra 20 perckor. — Hmvásárhely felől érkezik délután 1 óra 44 perckor és indul Nagyszentmiklós felé 2 órakor. Ehhez a két vonathoz igazolvány nem szükséges, utazhat rajta mindenki akadálytalanul. — Az Arad-csanádi vasutak főnöksége pedig arról értesít, hogy holnaptól (szombattól) kezdve Szeged felé is az összes személyvonatokon lehet igazolvány nélkül utazni.

Baptista keresztelés Makón. A baptistáknak tudomásunk szerint eddig nem volt hive Makón. Tegnap aztán ez a szakadár felekezet is megalkult itt. Hmvásárhelyről átjött Makóra Polgar János, az ottani baptista felekezetnek ceremóniárusa, ki 3 makói családot keresztelt meg a Maroson. Tudni kell ugyanis, hogy a baptista felekezetbe való belépés kereszteléssel jár, melyet a folyó vizében akként hajtanak végre, hogy a ceremóniárus a belépőt szolozsmák éneke mellett a víz alá meríti. Tegnap a Maroson ennek az aktusnak igen sok nézője akadt.

A malmok uszorázása. A közönség köréből pásztorok hangok hallatszanak fel a makói malmok uszorázása miatt, mit az örlőkkel szemben éznek. Azt mondják a pásztorok, hogy ezelőtt a buzának métermázsáját 1 korona 60 fillérért örlték, porlására lement 2 kilogramm, 22 kilogramm korpát és 76 kiló lisztet kaptak. Most a helybéli malmok kartelba léptek és ugyancsak felemelték az örlés árát, mert egy métermázsá búzát 3 korona 20 fillérért örlik. 10 százaléket a búzától levesznek 4 kiló számalítanak a porlására és 25 kiló korpát adnak. E kartel szerint tehát az örlés kétszer olyan drága lett. Ezt az eljárást bátran nevezhetjük a malmok

uszorázásnak, mit ebben a háborus időben ézni nem lehet, azért felhívjuk rá az illetékes hatóság figyelmét annál is inkább, mert tudomásunk van róla, hogy több örlőt már az állspánnál panaszt emelt ebben az ügyben.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: K. Varga István Király Juliannával. Elhaltak: Gera Bálint 10 hónapos, Acs András 7 hónapos, Nagy Gy. Eszter 17 éves, Balogh Anna 58 éves, Fejos Olga Eszter 3 napos, Virág Kálmán 35 éves, B. Papp János 80 éves, Balázs János 57 éves, Dudás Ilona 18 hónapos, Martonosi Péter 3 korában.

Sabác bevétel.

Azok a katonák, akik Sabácra megbeszéltek s most Budapesten a kilitán vannak, a következőket mondták még el Sabác ostromáról:

Megírték Sabácra, hogy a komitációnk trükkökkel próbálkozott ellenünk dolgozni. A komitációnk egy lelték, mintha meghaltak volna, levéltek magukat a halottak közé s mikor elhagytuk az elvert szobákat, felkelték és hitűről ránták ki őket. Ez a trükk csak tén megkaptuk a parancsot, hogy miképp védekezzünk az ellen.

A szerb polgárság is fel van fegyverkezve. Tiztizennégy éves fiút, valamint hetveséves agyastyánok lövődöznek, sőt még az asszonyok is. Megírték, hogy elfoglunk egy hetvesévesnek látszó ősz szerbet, akit megkérdeztünk, hogy van-e nála fegyver. Azt felelte, hogy nincs. Bezárak egy szobába, s mikor egyedül maradt, kinyitotta az ablakot, azon át belelőtt egy lövedék lábába.

Tűzcsapásunk, mikor a szerb divízió meglámadott bennünket, öszszelövdözte Sabácot, amelynek egyes házi romokban hevernek.

Orsova és Bázias bombázása.

Makón is elterjedt annak a híre, hogy az ellenséges szerb csapatok az elmúlt éjjelen megkezdtek a Duna partján fekvő Orsova és Bázias bombázását. A hír részben valójának bizonyult, de azért nyugtalanosságra nem szolgáltatott okot. A hozzáfűzött rémmesék azonban nem igazak.

A hadvezetőiség már az ügyek legelején tisztában volt azzal, hogy Szerbia ezen helységeket nem fogja átadni. Orsova lakossága már napok óta elhagyta hálykát és az ország belseje felé költözött.

Riedl alezredes, Temesvár jelenlegi katonai parancsnoka, egy temesvári újságrónak Orsova és Bázias bombázását illetőleg a következőket mondotta:

Valóban nem értem a publikumot, hogy fölül mindeztie rémmesének. Előgre is háborus időket élünk és csak természetes, hogyha a mieink állónak a tulsó oldalra, akkor azok nem fogják öbeteit kezekkel nyugodtan nézni a jelleményeket. Orsovára berepült egy két ágyugolyó, néhány ház talán meg is gyulladt, ami természetes is, de tömeges sebesülérről vagy halálról szó sincsen. Két helyen, Orsován és Báziason lövődöztek a szerbek a magyar partra, de golyóik hatása egészen jelentéktelen

„Csunya kicsinyeskedések”

E címen közölt mai cikkünkre kaptuk a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Sulyt helyezek arra, hogy egy a közönség, mint a Szerkesztő Ur a történetekhez híven szerezen tudomást a hétfői katonavonat fogadtatásának előzményeiről. Ez okból az alábbiakat azon kérdéssel közlöm, máltóztassék b. lapjában f. hó 19 én megjelenő számában a sajtóörvény 20. §-ának 2 lk bekezdésében előírt módon közléstenni:

Hétfőn reggel fél 9 óra tájban ediz tudomra a 11 órai katonavonat érkezését Babos Géza állomásfőnök és ezt nyomában közölte telefonon Gera Sámuel városi főjegyzővel is, akit megkért, hogy 5 darab zászlót küldjön az érkező katonavonat feladásására. A főjegyző ur megígérte, hogy azonnal jelentést tesz a polgármesternek. Így tehát a polgármester ur közvetlenül szerzett tudomást a készülő eseményekről és így én személyi szükségét nem láthattam annak, hogy őt külön értesítem.

A városban a rendőrség nálán a harcra indulók érkezésének híre gyorsan elterjedt. Egy tűzoltó 6 darab zászlót osztott ki a városbázisa előtt és a polgárok köréje gyülekeztek.

A polgármester ur a gyűlékezést a gazdasági tanácsnok ablaka mögött szemléltve érthetetlen okból visszarendelte a zászlókat. Éi a zászlók elvétele és a polgármester urnak az estei szemben tanusított — nyilván tértéértésből származó közömbösséget látva, Igaz Ferenc polgári bizost a készülő eseményekről való külön jelentéstel urhoz, de ő küldöttemel végig sem hallgatva leintette a következő szavakkal: „ne csináljanak itt komédiát, maguk lázítják fel a közönséget, hagyjanak abba mindent, mert nagy baj lesz.”

Majd röviddel ezután a rendőrség előtt reám várakozó kocsiat rendelte vissza és küldte a parancsot, hogy engem ki ne szerjessenek vinni a városi kocsi az állomásra. Mindazonáltal még idejelekorán kijutottam, de kénytelen voltam a város költségére bérkocsit igénybe venni.

Megemlítem még, hogy a korábbi 4 katonavonatok érkezését előzetesen tudtam, mert különben azoknál is épp oly készséggel vállaltam volna az ünnepegy előkészítését, mint aminővel végeztem ezt a harmadik vonattal.

Makó, 1914. évi aug. hó 18 án.

Tisztelettel
Dr. Bóna Pál
rendőrtalaptány.

A „Makói Független Ujság” gyűjti és nyilvánosan nyugtázza a háboruba vonult katonák inségbe jutott családtagjai részére az adományokat. Akár pénzt, akár terményt is elfogad. Jó szívvel és igaz hazafiságát mutatja ki, aki adakozik. Adjon mindenki, aki csak adhat. Különösen azok adjanak, akiknek az adakozás után is még bőven marad.

Meddig tarthat a háború?

Alig van még egy kérdés, amely úgy érdekelne most az embereket, mint az, hogy meddig tarthat ez a háború?

Gyakran lehet hallani azt a nézetet, hogy a háború nem tarthat soká, mert egyrészt a modern közlekedési eszközök a seregek gyors felvonulását s ennek folytán gyors döntést tesznek lehetővé, másrészt pedig azért mert a háború annyi pénzbe kerül, hogy már ezért is nem sokára be kell következnie a békének.

Ami az első okot illeti, mindenestre tény, hogy a közlekedési eszközök ma jóval fejlettebbek, mint a régebbi európai háborúk idején. Számításba kell vonni azonban a modern hadseregeknek úgy a nagyságát, mint technikai felszerelését is. Nagyon kétséges, hogy a modern hadseregek nem támasztanak-e nagyobb igényeket a közlekedési eszközökre szemben, mint az 1870-71. évi német-francia háborúban s kétséges az is, hogy az igények nem növekedtek-e meg nagyobb mértékben, mint maga a közlekedés. A legutóbbi háborúk e tekintetben nem nyújtanak semmiféle támpontot, mert olyan államok közt folytak le, amelyekkel összehasonlítva Közép- és Kelet-Európa államai val, nem lehet gazdaságosabbnak nevezni. Es vonatkozik úgy az 1877-78. évi török-orosz, mint a kelet-ázsiai orosz-japán és a balkáni háborúkra is. Az orosz-japán háború minden nemzet katonái körében igen nagy érdeklődést keltett, mert hisz a háborút két olyan nagy hatalom vívta meg, amely modernül felszerelt és fölfegyverzett hadsereggel és flottával rendelkezett. De éppen itt nem vezet semmiféle eredményre az európai viszonyokkal való összehasonlítás.

Oroszországnak a hadsereget az anyaországi üszekőrök tartalékvolta volt, ez hétézer kilométer hosszú egyvágányú vasúttal állott, míg Japán csapatszállítmányai főleg a csapatonak Japánból az ázsiai szárazföldre való szállítására vonatkoztak, tehát tengeri szállítmányokról volt szó.

A számítási alapot rendszerint nagyon túlbecsülik, amikor a statisztikusok előszeretettel azt számítják ki, mennyibe kerül a hadviselésnek egy napja, anélkül azonban, hogy figyelembe vennék azt a körülményt, hogy a hadviselő államokból nem tűnik el a pénz, mert hisz egyrészt a katonák ismét kiadják, másrészt az állam különböző vállalkozásoknak, szállítóknak, társaságoknak fizet ki. Éppen ezért az ilyen alapon történő számítások idáig mindig hamisnak bizonyultak, jóllehet mindenki hajlik arra, hogy a számok beszédét csakhamar elfogadja.

A mai viszonyokkal egyedül az 1870-71. évi német-francia háborút lehet összehasonlítani. Anélkül érdekelőbb lesz ez az összehasonlítás, ha meggondoljuk, hogy ebben a háborúban a németek kevés kivétellel majdnem mindenütt győztek s hogy csak a győzelmek egymásután következtek.

A francia hadüzenet 1870 július 19-én történt meg s augusztus 4-én Meuseburgnál volt az első nagyobb ütközet. Jóllehet a szedáni katonai ütközet már szeptember 2-án bekövetkezett, a háború még hónapokig húzódott. Csak 1871 január 28-án kapitulált Páris s ezzel egyidejűleg győztesen kötöttek egymással a hadviselő felek, amivel nagyobb mértékben megszűntek az ellenségeskedések. A tulajdonképeni háború hat hónapig és kilenc napig tartott. A végleges békét csak 1871 május 10-én kötötték meg Frankfurtban. Ha tehát a hadtörténelmi tapasztalásokból következtetést akarunk le-

vonni, úgy most olyan háborúra kell számítanunk, amely legalább is a német-francia háború tartamát meghaladó több hónapig fog tartani.

— Aki — míg a háború tart — munkást vagy bármilyen alkalmazottat vagy aki munkát vagy bármilyen alkalmazást keres, jelentkezzen a nap bármely szakában a „Makói Független Ujság” szerkesztőségében. A jelentkezők neveit lakásuk és foglalkozásuk szerint napról-napra közöljük, hogy így a munkás a munkaadóra s a munkaadó a munkásra minél könnyebben rátalálhasson. E közvetítésünkért semmi díj se jár.

A háború vámszedője.

A fenti cím alatt közölt cikkünkre Lukács Béla spátfalvai jegyző ur — eljárásának is a magyarázatul — a következő főszerkesztői határozatot küldte be hozzánk:

Központi járás főszerkesztőjéről.
4601-1914.

Farkas Józsa János spátfalvai lakos panasza Lukács Béla községi jegyző spátfalvai lakos ellen.

Véghatározat:

Panaszost panaszával elutasítom.

Megokolítás.

Farkas Józsa János panaszt emelt, hogy Lukács Béla községi jegyző a mostani kivételes állapotban a közlekedési eszközökön meghívott igazolványok kiállításáért 1-1 korona díjat szed, mintfogya ezen magánmunkalati díj szedését jogtalannak tartja, kéri, hogy nevezett annak szedésétől eltiltassék.

A hadi menetrend szerint közlekedő postavonatokon csak közérdekű, vagy katonai érdekből történő utazásnak lehet helye, az ily utazásokhoz szükséges igazolványok kiállítására pedig a politikai (rendőr) hatóságok felelősek, tehát ilyen hivatalból kiállítandó igazolványt sem a jegyző ki nem állíthat, mielőtt a jegyző által kiállított igazolványok ilyeneknek nem tekinthetők.

Az Acsov. vasutak alkalmazottjai magánélel és érdekű utazásokat is megengednek, illetve megengednek a postavonatokon, ha az utasok megbízhatóságukat helyhatósági bizonyítvánnyal igazolják, mely eljárás nem szabályszerű, hanem csak a közönség érdekében megtörtént s így az ezen utazásokhoz meghívott bizonyítványok illetve igazolványok sem hivatalból állítandók ki, hanem azok kiállításáért a Csanádvármegyei törvényhatósági bizottsága által 1039. kgy. 11759. ikt. — 1912. évi szeptember 3. §-ának 1 pontjában írt 2 korona díj szedhető.

Mintfogya panaszlott jegyző csak a jómódúaktól és ezektől is a katonai szolgálatra bevonultak hátrahagyott családtagjainak segélyezésére és bizonyítványonként nem két, hanem csak egy koronát szed, eljárása nemcsak hogy kifogás alá nem eshet, hanem az minden tekintetben jogos, méltányos és áldozat késs, miérett is panaszlott alaptalan panaszával elutasítanom kellett.

Miről Lukács Béla és Farkas Józsa János spátfalvai lakosokat azszal értesítem, hogy ezen véghatározatom ellen annak késbevitését követő 15 nap alatt Csanádvármegye alispánjához van előttem előterjesztendő felbevezésnek helye.

Makó, 1914. évi augusztus hó 12. P. H.

Urbanics Kálmán,
s. k. főszerkesztő.

E határozat után bocsánatot kérünk a jegyző urtól, amiért kifogásolt eljárásának önző érdeket tulajdonítottunk. A dolog egyébiről is jelentenünk, hogy ha a bevonultak családtagjai segélyezésére fordították is a begyűlt összeget, az igazolványért való díjszedést törvényesnek, különösen pedig helyesnek még se tudhatjuk a szerkesztői határozat dacára se. Sőt azt is bátrak vagyunk hozzátenni, hogy ha a törvényességet bele lehetne látni ebbe az eljárásba nagy nehezen magyarázni, itt igazán el lehet mondani, hogy: — „summum jus, summa injuria”, vagyis „a legszigorubb jog a legnagyobb igazság”.

A segélyre szorulóknak részére nem ezen az úton kell gyűjteni. Isten őrizzen az olyan adakozástól, amit zugalódsággal adnak. Jó szívet és önként kell jönni az igazi segítségnek.

A jegyző ur eljárása tehát ha teljesen jóhiszemű volt is, de mindenesetre téves volt úgy a törvényesség, mint etikai szempontból is.

Teljesen expiálja, jóváteszi azonban tévedését a humerus, emberies cél, amelyet elérni igyekezett. Ezért sajnáljuk, hogy mi meg — azonban több oldalú spátfalvai információ alapján — a saundékát értettük félre.

Dr. Kiss Pál.

Munkát keresnek.

Koczka György, ács, Hervay István. utca 13. sz. Márczky Sándor ács, Hoessu u. 54. sz. Csapó János kőműves, Tavasz-u. 10. sz. Földesi Sándor gazdász, Zrínyi-u. 20. sz. Makói, Horváth Mihály tejkészítés földműves és Varga Veron takarutónó spátfalvai lakos, Jámor Pál kőműves Rákóczi-utca 7. sz. Sziber Ferenc kártyos Szegedi utca 53. sz. a makói lakosok.

Munkásokat keres:

A makói tájfajta méntelep loápolókat napi 3 kor. mellett. A perlaszi kir. építési vezetéség állami utépítéshez ártérben 100 ezer köbméteres munkához kordélyosokat keres. Jelenkezők forduljanak Dr. Vidor Radosz munka közvetítőhöz a város-házban.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség tudomására hozni, hogy a jéggyártást és kihordást már megkezdtük és

kristálytisztá mújég

malmi irodánkban (36. telefonszám) megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi list üzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég ára 6 fill., ezen fölül mennyiségénél 4 fill.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb

parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.

REGÉN Y.

Egy világváros rejtelmei.

(455)

77. fejezet.

A bravó.

Piroska ama egy dolgon kívül hűségesen elmondott mindent.

— Ha minden vagyonom is rámegy, mondá az öreg haragra gerjedve, nem bánom, de Szegit elő kell teremtenünk, hogy gaxságáért megbánhódjon. Persze, hogy bosszúból csukatott pincébe! Azt akarta, hogyna az övé nem lehet, másé se légy.

Derecskey Sándor nagylelkűségét és semes szívét nem győzte eléggé dicsérni az öreg ur.

— Soha sem hittem volna, hogy ennyi erély és ennyi jószág lakjék benne, mondá egészen elérzékenyülve. Piroskám, ha meggyógyulsz, azt úgy haláloz meg, hogy felesége leszel a darák ifjunak. Vagyonom, birókom a tettek lesz, igazán nagyon sajnálom, hogy Derecskeynek pillanatig is ellensége voltam. Csak vigyázz az egészségedre Piroskám!

Az orvos rendelését pontosan tartásatok be. Ne beszélj sokat, ne mozogdódjál, hogy a löbcs heggedni tudjon. Oh, édes gyermekem, be sajnáljak! Nagynya is folytonosan sir, úgy bunal miattad. Feljött volna ő is, de a te sorsod és az utóbbi napok legimál olyan beleggé tették, hogy a nap nagy részét ágyban tölti.

Az öreg Tarany szeretettel meg-simogatta Piroska selyem lágyasú haját és egy csókot nyomott a leány homlokára.

Piroska kezét csókoit az öreg urnak a csak fejével bólintgatott, hogy majd úgy lesz, amint az öreg ur mondta.

Peraze magában más gondolt. Tarany beszéltette a másik szobába húzódtattak.

(Folyt. köv.)

Makói Uránia Színház.

Csütörtökön, folyó hó 20-án, Szt. István napján két napnyi díszelőadás tartatik, délután 5 és este 9 órai kezdettel. Színpad kerül az ideai mozi szezon legnagyobb színgere:

Az elűzött fiu.

Színes dráma 8 felv. (3440 méter.) Amióta a Nordisk Compagnie filmgyár fennáll, ez a film a leg-brilliansabb alkotása. Ez a műfilm egymaga 2 óra hosszat tart. Ezt követi egy szenzációs izgalmas eredeti felvétel:

A bikaviadal.

180 méter.

Hejyárak rendezek. — Tisztelettel: az Uránia színház igazgatósága.

Hajnalt-utcai házamnál külön bejárattal s előszobával bíró butorozott szoba

egy vagy két ur részére kiadó.

Dr. Kiss Pál

ágyvéd.

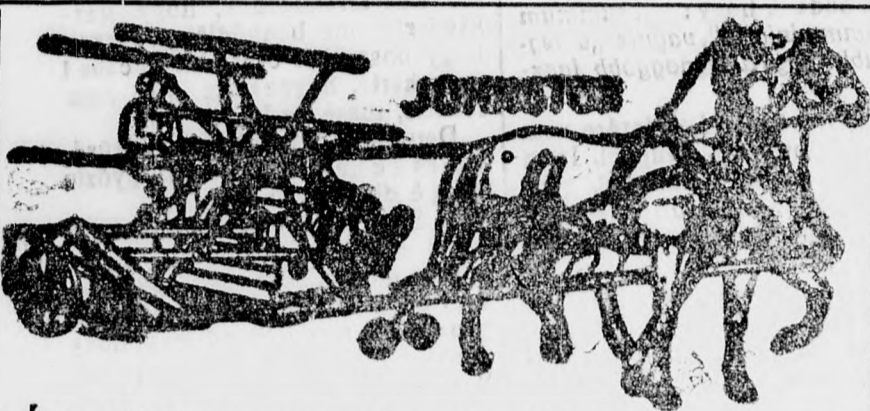

**Legujabb
jó hír!**

Kőbányai sör!

A mai nappal kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta sörök és duplamaláta sörök
nagyban és kicsinyben szerezhetők be:
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban) **gazdasági gépraktáramban** a legujabb modellű **JOHNSTON** eredeti kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyisint már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültetők a. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legutóbbabb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tartok kitűnő Sisal-féle kévekötő zsinetet, elsőrendű gépjárat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcél kormányval, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utazatu vaspálcás boronákat, répa és szecskavágókat. - Egyúttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő gépemmel a legkomplicáltabb munkákat végzem. - Vizszelők és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. **Telefon szám 126.**

Igyon magad is
KAKUKFŰ KESEBŰT!

Készíti: Szabó István

A KAKUKFŰ GYOMORLIKŐR

nélkülözhetetlen ital gyomor bántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sandor Zsigmond
gyógyszertárban.

SZEPLŐ, MÁJFOLT, MITESSER

és minden egyéb tisztáltsága az arc vagy kéznek rövid idő alatt elmúlik

a Csillag-crém

használata által. 1 tégely ára 1 kor. Nem zsíros, nappal is használható. Szappan a bőrt fehériti és finomítja. 1 drb. 70 fill., 3 drb. 2 kor. **CSILLAG-POUDER 3 SZINBEN. 1 DOBOZ 1 KORONA.**

Hajhullás és **A fogak** ősz haj

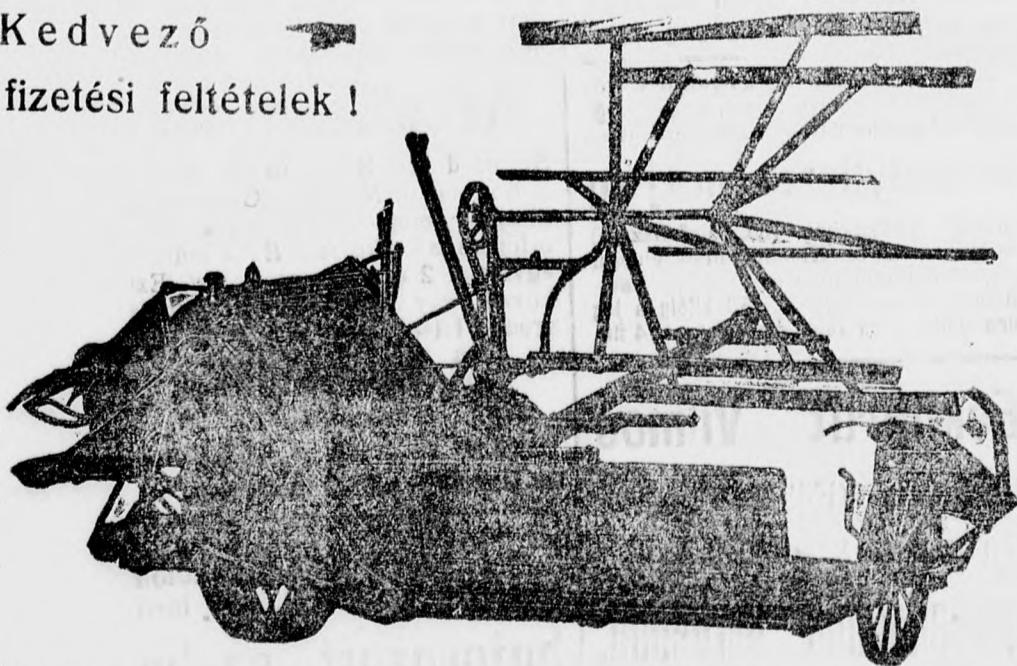
és **hajkorpa ellen** a legjobb a POPPER féle **HAJSZESZ.** A hajgyökereket erősíti és a haj hullását megszünteti. **Ára 1 és 2 korona.**

A fogak őszében tartására a legjobb a POPPER-féle **Menthol-szájvíz** a leghatásosabb. **1 üveg 70 fillér.**

Ősz haj fiatal színének visszaadására a Popper-féle **HAJFJTÓ** a legjobb. Néhány napi használat után a haj eredeti színét visszaadja. **Ára 1 és 2 korona.**

Kapható egyedül: **POPPER GYULA** drogériájában Makó, Főtér. **TEJCRÉM** Próba tégely tejcrém 1 tégely ára 50 fillér. **20 fill.**

**Kedvező
fizetési feltételek!**

Manilla zsinag, páncél acél kormány ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Újság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján. Makón

Magyar állami két hengeres magánjárók, legujabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek,

gazdasági kis motorok, takarmánykamrák. Világhírű

„Cormick”

aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék - tárcsás boronák.

Rákosi-útfélen a Mészáros István-féle tanyaföldemből **2-3 köblöst** - tanyával avagy tanya nélkül - bármiféle termény alá haszonbérbe kiadok. Értekezni lehet Márton Antal tulajdonossal Rákosi útfélen Apjok Jánosné tanyáján.

POÓR ENDRE gyógyszerésznél kapható Makón **VILMA-CRÉM** gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztáltságra ellen **Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjtó szer.** Ára: Vilma crém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjtó 1 koronában piporszerek több kiállításos érsekkel voltak kiállítva.